

відносин у цій галузі шляхом прийняття відповідних нормативних актів та впровадження механізму їх застосування на практиці. Держава робить усе необхідне для надійної правової охорони інтелектуальної власності, але задовольнятися досягнутим немає найменших підстав, і законодавство надалі потребує внесення змін.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Коваль А. Соціально-політичні передумови вдосконалення кримінально-правової охорони авторського права і суміжних прав Юридичний журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: №8/2005-<http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1841>
3. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Кодекс про адміністративні правопорушення України від 07.12.1984 №8073-X. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

Кобилянський Д.В.

студент,

Національна академія Служби безпеки України

ПЛАГІАТ: ПРОГАЛИНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ, ЗАХОДИ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Глави Цивільного кодексу України, присвячені захисту права інтелектуальної власності не відпрацьовані до кінця, тому не можуть надати надійного та ефективного захисту.

Найбільш складним питанням є визначення майнової шкоди, що була завдана особі внаслідок правопорушення. Виникає запитання, як бути у тих випадках, коли порушення права інтелектуальної власності є, а збитків немає. Адже, цивільно-правова відповідальність за порушення права інтелектуальної власності настає також і за дії, що створюють загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав (пункт «д»

статті 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» в редакції від 11 липня 2001 р.).

Цивільну-правову відповідальність передбачено також за порушення особистих немайнових прав авторів. Обмежувати функцію цивільного права лише компенсаційним характером відповідальності за порушення означає нераціонально використовувати його можливості. Розмір відповідальності має відповідати розміру заподіяних збитків або завданої шкоди. Порушник не повинен лише повертати те, що вкрав. Якщо говорити про відповідальність у точному значенні цього слова, то її в такому разі немає [1, с. 3].

Позбавлення цивільного права каральної (штрафної) функції істотно обмежує його потенційні можливості. Порушник має, окрім відшкодування заподіяної шкоди або збитків, понести додаткове майнове позбавлення, «покарання». Він повинен нести додаткові невідгідні майнові наслідки саме за вчинене ним правопорушення, а не тільки «виправити» те, що вдіяв за власними волею, помилкою, необачністю (провиною). Це проблеми порушника, але не відповідальність за порушення чужих прав [2, с. 237].

Щодо порушень права інтелектуальної власності, то відповідальність за них має бути саме у встановленні цих додаткових невідгідних майнових наслідків, до того ж настільки суворих, щоб відбивали бажання порушувати ці права в майбутньому. Штрафні санкції можуть полягати в додаткових штрафах, і не тільки на користь бюджету, а й на користь самого суб'єкта права інтелектуальної власності. Закон має визначити, у яких випадках штраф стягується на користь бюджету, а в яких на користь суб'єкта права. Штраф має зростати відповідно до прогресивної шкали у разі його несвоєчасної сплати.

Заходи щодо вдосконалення цивільного законодавства про відповідальність за порушення авторського права та суміжних прав: держава має оперативно реагувати виданням нормативних актів задля урегульованості сфери авторського права та суміжних прав; держава має забезпечити дієві заходи щодо реагування на виявлені правопорушення у сфері авторського права та суміжних прав; важливу роль відіграє приведення нормативно-правових актів у відповідність один одному шляхом усунення протиріч.

Система правового захисту права інтелектуальної власності, закладена у чинному законодавстві України про інтелектуальну власність, не забезпечує надійного й ефективного захисту цієї власності. Має бути розроблена і прийнята єдина система захисту права

інтелектуальної власності з урахуванням, безумовно, специфічних особливостей окремих результатів інтелектуальної, творчої діяльності. Суд може здійснити захист прав іншими способами, передбаченими чинним законодавством. [3, с. 162]

Слід зазначити, що ЦК України (п. 3 ст. 15) передбачає підстави для відмови у наданні захисту при наявності певних умов:

а) при діях, що здійснюються виключно з наміром заподіяти шкоду іншій особі, а також при зловживанні правом в інших формах; б) при діях, що порушують моральні засади суспільства; в) при використанні цивільних прав з метою обмеження конкуренції, а також при зловживанні становищем на ринку.

До спеціальних правових засобів захисту права інтелектуальної власності ЦК України відносить (ст. 432):

1) застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів;

2) зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорту чи експорту яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності;

3) вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності;

4) вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, що використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності;

5) застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності;

6) опублікування у засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення [4].

Аналіз ст. 51-2 КУпАП дозволяє зробити декілька висновків критичного характеру: конструкція цієї статті виходить із пропрієтарної теорії права інтелектуальної власності. Це може призвести до вільного тлумачення. Наприклад, вільне використання об'єктів авторського права для створення нового твору може здійснюватися у межах, що відповідають меті такого використання. Але де чіткі правові критерії таких меж? Вони або визначені не досить чітко або їх зовсім нема [5].

Отже, є можливість притягнути до адміністративної відповідальності через довільне трактування меж вільного використання

твору. Цього правозастосовуючі органи повинні уникати. Статтею 51-2 КУпАП охороняються буквально всі об'єкти права інтелектуальної власності.

Адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності є молодим і формується на дезінтеграційних засадах. При виявленні правопорушення застосовувати норму Кодексу України про адміністративні правопорушення чи норми інших законів – питання не таке вже й просте. Різні органи можуть по-різному кваліфікувати одне й те ж правопорушення. То ж не дивно, що провадження у цих справах затягується, розгляд у судах по суті тяж. У результаті суди приймають рішення про припинення справ у зв'язку із перебігом строків притягнення до адміністративної відповідальності.

Як вбачається з аналізу ст. 176 КК України, техніки вказана стаття має істотні вади. По-перше, юридичний склад злочину, передбачений ч. 1 ст. 176 КК України, потребує вдосконалення шляхом вказівки у тексті диспозиції даної частини статті Кодексу на конкретних суб'єктів, яким повинна бути завдана матеріальна шкода у великому розмірі. Такими суб'єктами мають визнаватись відповідні суб'єкти авторського права та (або) суміжних прав. По-друге, ст. 176 КК України однаковою мірою охороняє як авторське право, так і суміжні права.

По-третє, четверта форма вчинення даного злочину (інше умисне порушення авторського права і суміжних прав) може бути вчинена не лише шляхом активного діяння – дією, але і пасивним діянням – бездіяльністю винної особи.

Подальше вдосконалення кримінально-правової охорони авторського права і суміжних прав має йти шляхом посилення покарання за ст. 176 КК України та виведення даного злочину із категорії злочинів середньої тяжкості до категорії злочинів тяжких та особливо тяжких злочинів. У цьому випадку винуватих осіб практично неможливо буде вже звільнити від кримінальної відповідальності та покарання, наприклад, застосувавши акт амністії чи уклавши угоду про примирення з потерпілим автором чи суб'єктом суміжних прав.

Інститут кримінальної відповідальності за порушення авторського права і суміжних прав, звичайно, не повинен застосовуватись ізольовано від інших статей Кримінального закону, а за наявності для того підстав, саме у сукупності з низкою інших кримінально-правових норм. Це додатково акцентуватиме увагу на непорушності авторського права і суміжних прав, неприпустимості посягань на них з боку

правопорушників, і, таким чином, більш дієво охоронятиме ці права та запобігатиме вчиненню злочинів.

Варто додати, що в законі (не має значення, в якому) має бути норма, яка зобов'язувала б суд визначити у рішенні точні строки виконання рішення. У разі прострочки виконання рішення судом повинен накладатися штраф за прогресивною шкалою. Це нововведення має забезпечити ефективність виконання судових рішень й ймовірність їх виконання в повному обсязі взагалі.

Список використаних джерел:

1. Сичивиця О. Авторство і псевдоавторство в науці. Стаття друга. Плагіат і плагіатори / О. Сичивиця // Соціогуманітарні проблеми людини. – 2008. – No 3. – С. 39–47.
2. Коваль А. Соціально-політичні передумови вдосконалення кримінально-правової охорони авторського права і суміжних прав Юридичний журнал №8/2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1841>
3. Корчевний Г.В. Адміністративно-правовий захист права інтелектуальної власності // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. Збірник наукових праць економіко-правового факультету ОНУ ім. І.І. Мечникова. – Одеса: Астропринт, 2002. – Т. 5.
4. Липчик Д. Авторское право и смежные права / Д. Липчик. ; пер. с фр.; предисловие М. Федотова – М. : Ладомир; Издательство ЮНЕСКО, 2002. – 788 с.
5. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Кодекс про адміністративні правопорушення України від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>